

„Przed obliczem gwiazd Twych białych” - wystawa prac Vardy Getzow

2022-10-07

Muzeum Krakowa i Muzeum KL Płaszów w Krakowie zapraszają na wystawę twórczości Vardy Getzow, zatytułowaną „Przed obliczem gwiazd Twych białych”. Ekspozycję można oglądać do 26 lutego 2023 r. w Fabryce „Emalia” Oskara Schindlera na ul. Lipowej 4.

Izraelska artystka Varda Getzow w swoich działaniach artystycznych nieustannie powraca do tematu II wojny światowej, w szczególności Holokaustu. Jako przedstawicielka „drugiego pokolenia” częstokroć odwołuje się do pustki i cierpienia, jakie ona wywołuje, zwłaszcza w perspektywie uniwersalnej.

Wojenna trauma, która znajduje odzwierciedlenie w pracach na wystawie „Przed obliczem gwiazd Twych białych”, nie została wyrażona w sposób jednoznaczny – artystka nie nawiązuje wprost do własnych doświadczeń lub konkretnych wydarzeń czy osób. Głównym tematem wystawy są dziecięce przeżycia i traumy, którym zakończenie działań wojennych nie położyło kresu. Artystka zwraca uwagę, że cierpienie najmłodszych i najbardziej bezbronnych jest obecne podczas każdej wojny, jaką rozpętują dorośli. W tym kontekście najtragiczniejszymi ofiarami wszystkich konfliktów zbrojnych są dzieci – nie tylko zmarłe, ale także ocalone. Te drugie na zawsze naznaczone pozostają bliznami nie tylko na ich ciałach, ale przede wszystkim psychikach i duszach.

Prezentowane dzieła odnoszą się do postpamięci nie poprzez bezpośredni przekaz, ale wywoływanie u odbiorcy poczucia grozy, zakłócenia, wyobcowania i ambiwalencji. Podstawą obcowania ze sztuką Vardy Getzow są emocje, wzbudzone nie przez sam obraz, ale także przez wszystko, co celowo zostało pominięte.

Przestrzeń wystawy, zastosowanie jako nazwy tytułu w języku jidysz wiersza Abrahama Suckewera „Przed obliczem gwiazd Twych białych – Unter Deine Veisse Sztern”, napisanego w getcie wileńskim, nierozzerwanie wiążą dzieła z losem najmłodszych zamordowanych w czasie Holokaustu, ale autorka zwraca uwagę na szerszą wymowę tego problemu – we współczesnych nam czasach, dziecięce cierpienie jest wciąż sprawą aktualną i nierozwiązanym problemem.

Wystawę Vardy Getzow zobaczyć można **od 6 października 2022 r. do 26 lutego 2023 r.** w Fabryce „Emalia” Oskara Schindlera na ul. Lipowej 4. Kuratorką wystawy jest dr Dalia Manor, historyczka sztuki, wykładowczyni i była dyrektorka Negev Museum of Art w Beer Szewie w Izraelu.

Varda Getzow, Unter Dayne Vayse Shtern, 2022, rysunek cyfrowy; sitodruk na tkaninie bawełnianej / materiały prasowe

Varda Getzow

Varda Getzow przyszła na świat w Izraelu w 1955 roku. jako córka niemieckiego Żyda i holenderskiej Żydówki. Będąc przedstawicielką „drugiego pokolenia”, czyli dzieci osób ocalonych z Holokaustu, dorastała w domu pełnym bolesnych wspomnień o doświadczeniach wojennych i zdominowanym przez wojenną narrację.

Jej twórczość szybko przybrała formę artystycznej reakcji na postpamięć o wydarzeniach II wojny światowej.

Po ukończeniu w 1974 r. Royal Academy of Art w Hadze, a następnie Kalisher School of Painting w Tel Awiwie, rozpoczęła w pełni świadomą działalność twórczą. Od 1979 r. aktywnie działała przede wszystkim w Izraelu, choć jej głośna ekspresjonistyczna wystawa z 1982 roku – „Einfach ein Schwein” („To tylko Świnia”), mająca miejsce w Berlinie, na długo związała ją z tym miastem. Przeprowadzka artystki do Niemiec, znalazła swoje odzwierciedlenie również w podejmowanych przez jej sztukę problemach – zajęła się trudnymi stosunkami niemiecko-żydowskimi, zaś jej warsztat zaczął ewoluować w stronę subtelniejszych form wyrazu.

Dzięki rocznemu pobytowi w Londynie, przy współpracy z wydziałem kultury Senatu Berlińskiego i Deutscher Akademischer Austauschdienst oraz z Whitechapel Art Gallery w Londynie zaczęła eksperymentować z obiektami *ready-made* i instalacjami *site-specific*, a także tematyką przynależności i wyobcowania, która poprzez tło rodzinne (cóрка imigrantów, przeprowadzka z Izraela do Berlina, a stamtąd do Londynu) stała się jej bliska. W późniejszych latach, w ramach działalności artystyczno-społecznej, kierując się misją przywracania człowieczeństwa bezimiennym ofiarom, zainicjowała układanie tzw. kamieni pamięci w Cochem i Berlinie, aby urealnić ich historyczne istnienie i unaocznic ich pamięć.

W twórczość artystki istotne okazują się nie tylko tematy, po które sięga, ale także miejsca, z którymi wiąże swoje przestrzenie wystawiennicze. Jej dzieła prezentowane były nie tylko w licznych muzeach w Izraelu, Berlinie, Londynie, Madrycie, czy Łodzi, ale także w telawiwskim centrum handlowym, londyńskim pokoju hotelowym oraz w 2001 roku w berlińskiej Nowej Synagodze.

Najnowsze prace w ramach samodzielnej wystawy „Przed obliczem gwiazd Twych białych”, inspirowane zielonymi terenami Miejsca Pamięci KL Plaszow, a prezentowane w Fabryce „Emalia” Oskara Schindlera nabierają dodatkowego kontekstu, poprzez oczywiste nawiązanie do trudnej historii Krakowa.

Varda Getzow, Chłopiec i drzewo, 2022, kolaż cyfrowy; druk cyfrowy na tkaninie bawełnianej / materiały prasowe